

**FAKULTA PRÁVNICKÁ ZÁPADOČESKÉ UNIVERZITY V
PLZNI**

bakalářské studium
2012 – 2013

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Miroslav Drábek

Možnosti využití kynologie ve státní správě při odhalování
nelegálního dovozu a vývozu

Praha 2013

Vedoucí bakalářské práce: JUDr. Tomáš Louda, CSc.

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Fakulta právnická
Akademický rok: 2012/2013

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Miroslav DRÁBEK**
Osobní číslo: **R11B0020P**
Studijní program: **B6804 Právní specializace**
Studijní obor: **Veřejná správa**
Název tématu: **Možnosti využití kynologie ve státní správě při odhalování nelegálního dovozu a vývozu”**
Zadávací katedra: **Katedra veřejné správy**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

1. Úvod
2. Základní pojmy
3. Prameny právní úpravy
4. Využití služebních psů ve státní správě
5. Podmínky pro výběr služebních psů
6. Metody při výcviku služebních psů
7. Jednotlivé specializace v pachových prací
8. Praktická část
9. Závěr

Rozsah grafických prací:
Rozsah pracovní zprávy: cca 40 stran
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná
Seznam odborné literatury:
viz zvláštní seznam

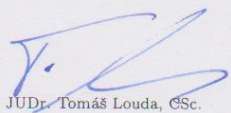
Vedoucí bakalářské práce: JUDr. Tomáš Louda, CSc.
Katedra veřejné správy

Datum zadání bakalářské práce: 31. března 2012

Termín odevzdání bakalářské práce: 31. března 2013

Doc. JUDr. Jan Pauly, CSc.
děkan

JUDr. Tomáš Louda, CSc.
vedoucí katedry

V Plzni dne 6. září 2012

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracoval samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpal, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne

Jméno autora

Poděkování

Tímto děkuji panu JUDr. Tomáši Loudovi, CSc. za odborné vedení a rady při zpracování bakalářské práce. Dále děkuji Výcvikovému středisku v Heřmanicích za poskytnuté informace.

OBSAH

1. ÚVOD	7
2. HISTORIE KYNOLOGIE VE VEŘEJNÉ SPRÁVĚ	9
3. ZÁKLADNÍ POJMY	11
4. PRAMENY PRÁVNÍ ÚPRAVY	13
5. PODMÍNKY PRO VÝBĚR SLUŽEBNÍCH PSŮ	15
5.1. Metody při výcviku služebních psů	16
5.2. Jednotlivé specializace pachových prací	17
6. SLUŽEBNÍ PSI VE STÁTNÍ SPRÁVĚ	22
6.1. Využití služební kynologie Policie České republiky	24
6.1.1. Kategorie psů u Policie České republiky	24
6.1.2. Služebního psa je policista oprávněn použít zejména	26
6.2. Využití služební kynologie u Hasičského záchranného sboru.....	27
6.3. Využití služební kynologie u Celní správy České republiky.....	28
6.4. Využití služební kynologie Vězeňské služby České republiky	30
6.5. Využití služební kynologie Armády České republiky	31
7. VYUŽITÍ SLUŽEBNÍ KYNOLOGIE PŘI ODHALOVÁNÍ NELEGÁLNÍHO DOVOZU A VÝVOZU	33
7.1. Kontroly v silniční dopravě	34
7.2. Kontroly na mezinárodních letištích.....	37
7.3. Kontroly poštovních zásilek	39
7.4. Domovní kontroly.....	41
8. PRAKTICKÁ ČÁST	42
8.1. Záchyty v praxi	46
8.1.1. Záchyty v oblasti silničních kompetencí	46
8.1.2. Záchyty v železniční přepravě	47
8.1.3. Záchyty na mezinárodních letištích a letecké pošty	47
8.1.4. Záchyty při domovních prohlídkách.....	48
9. ZÁVĚR	49
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	51
SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ	54
SEZNAM PŘÍLOH	55

1. ÚVOD

Tématem této bakalářské práce je využití služební kynologie ve státní správě při odhalování nelegálního vývozu a dovozu. Zaměřuji se na problematiku kynologie především v Celní správě, která v současné době vykonává velmi důležitou činnost v odhalování nelegálně dovážených, vyvážených či provážených komodit.

Toto téma jsem si vybral proto, že od roku 2005 jsem ve služebním poměru v Celní správě České republiky a byl jsem zařazen na oddělení mobilního dohledu na Celním ředitelství Praha. Ke dni 1. 1. 2013 prošla Celní správa reorganizací, kdy z třístupňové organizační struktury vznikla dvoustupňová organizační struktura. Tedy zanikla Celní ředitelství a místo nich vznikly Celní úřady. Při výkonu mé činnosti, referenta mobilního dohledu, téměř denně přicházím do styku s psovody a jejich služebními psy. Práce psovodů se psy je velice zajímavá. Zajímalo mě, jak probíhá výcvik služebních psů a co vše dokážou odhalit díky svému čichovému ústrojí.

V prvních kapitolách budou zmíněny základní pojmy týkající se služební kynologie, navážu na obecnou historii kynologie ve veřejné správě a zmíním právní prameny, které se této problematiky týkají.

Prvním cílem této práce je seznámení se s pracovní činností služebních psů u Celní správy České republiky. Bude zjištěno při jakých činnostech a k jaké práci se služební pes Celní správy používá.

Dalším cílem této bakalářské práce je vyhodnocení činnosti kynologie ve veřejné správě a navrnutí možností optimálních zlepšení výcviku pro efektivnější činnost při práci v praxi.

Během této práce představím několik konkrétních případů, kdy služební psi Celní správy České republiky odhalili nelegálně drženou látku. Pokusím se najít oblast, kde by mohla být dále využita práce služebních psů.

Výsledek práce by mohl být zajímavý pro veřejnost, která by se mohla více dozvědět o práci služebních psů při kontrolách. Dále pro pracovníky, kteří se zabývají touto problematikou a mohla by jim tato práce nastínit jak efektivněji služební psy využít.

2. HISTORIE KYNOLOGIE VE VEŘEJNÉ SPRÁVĚ

O prvním využití služební kynologie můžeme mluvit až koncem 19. století a to v armádě, v četnické a policejní službě. Služební pes se původně využíval v době Rakouska - Uherska jako represivní součást vojáka nebo četníka. Až soudce Dr. Hans Grosse v roce 1897 jako první doporučil využívat k objasnění případů trestní činnosti speciálně vycvičené policejní psy k pachovým pracím.

Zpočátku se jednalo pouze o metodu odorologie, což je „kriminalistický obor, který se zabývá identifikací osob nebo věcí na základě jejich pachu.“¹ a následně olfaktoriky což je „kriminalistická metoda sloužící k individuální pachové identifikaci osob, které byly v kontaktu s místem spáchání trestného činu nebo s doličným předmětem souvisejícím s trestnou činností.“² V roce 1910 došlo k dlouho očekávané změně, kdy spolek policejních psů (Polizeihund verein) požádal ministerstvo zeměbrany, aby jim udělilo výjimku na aktivní účasti služebních psů při práci četnictva. Ministerstvo zeměbrany spolku povolilo využívat čtyři psy pro služební účely, ale pouze zkušebně. Směrnice týkající se výcviku a použití služebních psů byla Ministerstvem vydána až o rok později.

V Písku byl roku 1915 postaven první státní psinec, kde probíhaly výcvikové kurzy prvních služebních psů. Celkem se jich v tomto výcvikovém zařízení cvičilo 27 služebních psů. Kvůli 1. světové válce bylo využití služebních psů téměř zastaveno a nakonec po 1. světové válce byl psinec v Písku úplně zrušen a všechny služební psy rozprodány.

Až po roce 1921 se na jednotlivé žádosti četníků Ministerstvo vnitra rozhodlo opětovně povolit využívání služebních psů při práci, ale pouze po složení odborné zkoušky, která byla prováděna před komisí.

¹ Wikipedia [online].[cit. 5.1.2013]. Dostupné na World Wide Web <http://cs.wikipedia.org/wiki/Kynologie>.

² Článek Prof. PhDr. Jiřího Strause, DrSc. a JUDr. Martina Kloubka. Aktuální otázky kriminalistické olfaktoriky. [online].[cit. 5.1.2013]. Dostupné na World Wide Web <http://www.mvcr.cz/clanek/aktualni-otazky-kriminalisticke-olfaktoriky-237195.aspx>

Později Ministerstvo Vnitra vydalo rozkaz, aby velitelé četnických oddělení vybrali ze svých řad čteníka, který byl ochoten pracovat se služebním psa ve službě.

Jednalo se pouze o čistokrevné plemeno německého ovčáka, rotvajlera, dobrmana nebo erdelteriéra. Další psinec vznikl roku 1922 v jižních Čechách v Nových Hradech, který se po třech letech působením přesunul do nově vytvořeného objektu do Pyšel, kde byly příznivější podmínky pro výcviky nejen služebních policejních psů, ale i služebních psů jiných ozbrojených složek – finanční stráž, státní policii a státní dráhy.

Ve všech ozbrojených složkách dochází po druhé světové válce k výraznému navýšení služebních psů. V roce 1972 se setkáváme poprvé i s výcvikem a používáním služebních psů u Celní správy ČR zabývat. Po dlouhé roky šlo výhradně o protidrogovou oblast, tedy o výcvik služebních psů určených k vyhledávání omamných a psychotropních látek. Celní správa jako jedna z prvních v Evropě, vycvičila a zařadila do výkonu služby psy schopné detekovat cigarety a tabákové výrobky a následně i ohrožené druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin označováno zkratkou CITES. Celkový výčet kategorií a specializací je třeba uvést, že Celní správa dnes používá psy vycvičené pro odhalování drog, tabáku a tabákových výrobků, zbraní, střeliva, výbušnin, vybrané exempláře CITES, živočišných produktů a poslední komoditou jsou anabolika, které jsou čím dál častěji předmětem nelegálního dovozu ze zahraničí.

3. ZÁKLADNÍ POJMY

V oblasti veřejné správy se objevuje řada pojmů, které se buď přímo či nepřímo dotýkají kynologie. Konkrétně v ozbrojených složkách je pes nedílnou součástí při objasňování případů.

V první řadě je třeba objasnit pojem veřejná správa. „Pojmu veřejná správa je přikládán různý význam. V zásadě pod označením veřejná správa rozumíme buď určitý druh činnosti, nebo instituci, která veřejnou správu vykonává.“³ Veřejnou správu dále podle povahy nositele veřejné moci rozčleňujeme na státní správu, samosprávu a ostatní veřejnou správu. Státní správa se pak z hlediska subjektů, které ji na základě zákona vykonávají, dělí jednak na státní správu přímou, prováděnou bezprostředně orgány státu, ať již v rámci hierarchické struktury státní správy či mimo ni, a jednak na státní správu nepřímou, vykonávanou v přenesené působnosti veřejnoprávními korporacemi nebo jejíž výkon byl na základě a v souladu se zákonem svěřen soukromé právnické nebo fyzické osobě. Pro samosprávu je typické, že je vykonávána subjekty odlišnými od státu, tj. veřejnoprávními korporacemi. Ostatní veřejná správa se považuje za zbytkovou oblast veřejné správy, kterou vykonávají částečně samostatné a nesamostatné instituce plnící veřejné úkoly.

Další termín, který nesmí být opomenut a který se bezprostředně dotýká tématu kynologie, je bezpochyby ozbrojený bezpečnostní sbor. „Ozbrojený bezpečnostní sbor plní obecné a speciální úkoly bezpečnostního charakteru, které vyplývají z bezpečnostní politiky státu, jako jsou ochrana celospolečenských zájmů a hodnot, ochrana fyzických osob, jejich životů, zdraví, lidské důstojnosti a majetku, právnických osob a jejich majetku. Jedná se o Policii ČR, Vězeňskou službu ČR a Celní správu ČR.“⁴

³ HENDRYCH, Dušan. Správní právo: obecná část. 7. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2009, XXXVIII, 837 s. .str. 5.ISBN 978-80-7400-049-2.

⁴ Ministerstvo vnitra [online].[cit. 14.1.2013]. Dostupné na World Wide Web <http://www.mvcr.cz/clanek/ozbrojeny-bezpecnostni-sbor.aspx>.

Služebním psem se rozumí pes nebo fena (příp. štěně), kteří jsou v majetku státní správy, mají přidělené evidenční číslo, mikročip a jsou určeni k plnění služebních úkolů.

Kynologie se „zabývá studiem psů jako živočišného druhu z biologického hlediska, ale tento pojem se také často používá k označení těch, kdo se psům věnují jako domácím mazlíčkům a společníkům. Termín může tedy být použit k označení seriózního vědeckého přístupu zoologů, ale stejně tak k souhrnnému označení výcvikářů, chovatelů a v neposlední řadě také nadšenců, kteří se psům věnují na neformální úrovni, zejména v psích sportech. Nejde tak o ucelenou větev vědy v pravém slova smyslu, přestože přípona – logie by tak naznačovala.“⁵

Služební kynologie je zejména oborem sloužící Policii, Celní správě, Armádě, záchranným složkám a strážcům majetku se psem.

Jedním z nejnáročnějších z celé řady výcvikových prací služebních psů jsou speciální pachové práce, je to soubor různých výcviků, při kterém jsou služební psi cvičeni na vyhledávání komodit, jako jsou například omamné a psychotropní látky, tabák a tabákové výrobky, CITES a další.

Omamné a psychotropní látky (dále jen OPL), které jsou ustanoveny v zákoně č. 167/1998 Sb. o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů jsou takové látky, „u kterých vzniká nebezpečí návyku nebo psychických změn nebezpečných pro společnost nebo pro toho, kdo je opakovaně bez odborného dohledu používá, jsou způsobilé nepříznivě ovlivnit psychiku člověka nebo jeho ovládací nebo rozpoznávací schopnosti nebo sociální chování.“⁶

⁵ Wikipedia [online].[cit. 14.1.2013]. Dostupné na World Wide Web <http://cs.wikipedia.org/wiki/Kynologie>.

⁶ Zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách, ve znění pozdějších předpisů.

4. PRAMENY PRÁVNÍ ÚPRAVY

Za základní pramennou normou, kde se dá hovořit o používání služebních psů lze označit Ústavu České republiky, kde se v čl. 2 odst. 3 píše „Státní moc slouží všem občanům a lze ji uplatňovat jen v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon“⁷. Veřejnou službu upravuje zákon č. 218/2002 Sb., o službě státních zaměstnanců ve správních úřadech a o odměňování těchto zaměstnanců a ostatních zaměstnanců ve správních úřadech (dále jen „služební zákon“).

Dalšími významnými zákony jsou zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů a zákon č. 312/2002 Sb. o úřednících územních samosprávných celků a o změně některých zákonů.

Použití služebních psů je upraveno zvláštními právními předpisy, zejména zákonem č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky, ve znění pozdějších předpisů, zákonem č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, zákonem č. 555/1992 Sb., o Vězeňské službě a justiční strážní České republiky, ve znění pozdějších předpisů, zákonem č. 13/1993 Sb., Celní zákon, ve znění pozdějších předpisů, zákonem č. 17/2012 Sb., o Celní správě České republiky, zákonem č. 553/1991 Sb., o Obecní policii, ve znění pozdějších předpisů, zákonem č. 124/1992 Sb., o Vojenské policii, ve znění pozdějších předpisů.

Dalšími nástroji, které metodicky upravují činnost kynologie ve státní správě, jsou interní normativní akty. I když interní normativní akty nejsou prameny právní úpravy, pro činnost státní správy jsou velice důležité. Z důvodu efektivnímu fungování a řízení jednotlivých organizací je zapotřebí vlastních vnitřních pravidel. V Celní správě se takové interní normativní akty nazývají služební předpisy nebo vnitřní pokyny.

⁷ Ústavní zákon č.1/1993 Sb, Ústava České republiky

Hlavním úkolem a cílem psovodů ve státní správě je poskytnout společnosti ochranu majetku, záchranu osob a v neposlední řadě chránit společnost před kriminalitou. Pro výkon tohoto povolání je nezbytné, aby každý příslušník – psovod vykonával své úkoly důsledně, obětavě s patřičnou loajalitou k vlastní organizaci.

5. PODMÍNKY PRO VÝBĚR SLUŽEBNÍCH PSŮ

V tato část se bude zabývat kritérii vedoucí k výběru psů, kteří by měli vykonávat svoji specifickou činnost. Většina složek státní správy vykupuje psy od soukromých chovatelů nebo od státních složek, které mají vlastní chovné stanice. Nejdůležitější je uvědomit si pro jakou činnost má být pes vybírán. S tímto pak souvisí druh a rasa psa. Nelze proto vybrat malého psa pro výcvik v kategorii hlídkový. Dále při výběru záleží na dvou faktorech. Prvním je zdravotní stav a druhým je povaha psa. Pes se musí plně věnovat své činnosti a neměly by ho při práci ovlivňovat žádné okolní rušivé vlivy. V praxi to vypadá tak, že pokud je pes výborný aportér, tak má veliké předpoklady stát se dobrým služebním psem.

Zpravidla si psovod vybírá zvíře, které je ve věku asi osmi týdnů. Pes se v tomto věku velice rychle adaptuje do nového prostředí a zároveň si rychle zvyká na svého nového pána. Psi se vybírají v tomto mladém věku zejména proto, že znalý psovod dokáže určit, jaká bude stavba těla dospělého psa. „Dále se dá zjistit i celá řada tělesných vad, které se u tak mladého štěněte ještě nemohly plně projevit (síla kostry, barva a druh srsti, zaúhlení končetin, délka a pevnost ucha, délka ocasu a jeho nesení, vývin chrupu, u psa stav pohlavního orgánu, atd.)“⁸.

V neposlední řadě si je třeba řádně promyslet, zda si pro výkon služby vybrat psa nebo fenu. „Ve většině případů se doporučuje pes, je to proto, že samec má mohutnější postavu a při zákrocích budí více respektu. Fenka, která je vždy slabší, musí o respekt často bojovat. Pokud jde o povahu a učení, je pravda, že fenky jsou k psovodu přítulnější, a proto se snadněji cvičí. Fenky se také často drží doma a netoulají se. Mají jemnější povahu, a proto při výcviku vyžadují jemnější zacházení. Zvláště při práci na stopě jsou zdatnější než samci.“⁹

⁸ KOMOLÝ, Alois. Výcvik služebního psa: Vytiskla tiskárna Naše Vojsko n. p. v Praze, str. 8, 1963. 28-007-63. 11/4.

⁹ tamtéž, str. 9.

Při výběru rasy zvířete si velká většina začátečníků zvolí německého ovčáka. Je to zvíře, které má vlastnosti vyžadující pro výkon služby. Těmi vlastnostmi jsou vytrvalost, ostražitost, naprostá věrnost, statečnost, tělesná síla, nepodplatitelnost, výborný, čich, bystrost a rychlost. Ostatní plemena mají zpravidla ty samé vlastnosti. Například dobrman, knírač, kolie, boxer, erdelterier, rotvajler, jsou méně odolná proti zimě anebo vyžadují jiný přístup k výcviku.

5.1. Metody při výcviku služebních psů

„Výcvikem rozumíme činnost psovoda, kterou vykonává proto, aby naučil psa jednoduchým i složitým výkonům. Výcvik služebního psa je zaměřen tak, aby pes mohl vykonávat určité druhy služeb člověku. Bez výcviku by praktické použití psa nebylo možné. Výcvik psů začal vlastně již v dobách předhistorických, kdy lidé psa ochočili a on v jejich obydlích zdomácněl. Náročnost na výcvik se stupňovala s vývojem lidské společnosti. Dlouhá léta však zůstávaly fyziologické zásady výcviku nepochopeny. Základem výcviku byly nevědecké subjektivní názory na chování a vytváření reakce u psa. Psům byly přisuzovány vlastnosti, které neměli (rozumová schopnost úsudku a až lidská logika), a naproti tomu nebylo plně využito vlastností, schopností a pudů, které mají a kterých je možno dobře využít.“¹⁰

Rozlišujeme čtyři základní metody výcviku. První z těchto metod je tak zvaná mechanická (bolestivá) metoda. „Mechanickou metodou můžeme dosáhnout naprosté poslušnosti a ovladatelnosti psa, ale psi pracují ze strachu, nemají k výcviku a k práci chuť. Před psovodem projevují strach a nemají k němu důvěru, mnoho psů jemnější povahy se stane plachými až bázlivými. Houževnatost a radost z práce na stopách chybí. Tato metoda se při výcviku služebních psů právem zavrhuje“¹¹.

¹⁰ KOMOLÝ, Alois. Výcvik služebního psa: Vytiskla tiskárna Naše Vojsko n. p. v Praze, str. 25, 1963. 28-007-63. 11/4.

¹¹ tamtéž, str. 49.

Další metoda, která se využívá při výcviku psa, je metodou, při níž se podněcují jen příjemné nepodmětne vlivy. Je to metoda, které se říká chuťově dráždivá. „Kladem chuťově dráždivé metody je radostné provádění cviků, chuť do práce, dobrý poměr psa k psovodu. Nedostatkem je nezaručená přesnost cviků, zvláště při rušivých podmínkách. Při objevení silnějšího podnětu zklame tato metoda úplně. Proto ji nelze zodpovědně doporučit jako spolehlivou.“¹²

Třetí metodou je metoda kontrastní. Je to metoda, při které se střídají příjemné a nepříjemné podmínky. „Podstata kontrastní metody výcviku spočívá v tom, že žádaný podmíněný reflex je vytvořen dvojím druhem nepodmíněných podnětů. Jsou to na jedné straně takové nepodmíněné podněty, které působí psu pocity nepříjemné (trhnutí obojku, používání dlouhé šňůry, tlak ruky apod.), a na druhé straně takové, které působí psu pocity příjemné (pamlsek, pohlazení apod.). Aby tato metoda měla žádoucí účinek, musí být kontrast (rozpor) mezi působením příjemného a nepříjemného pocitu přesně uspořádán.“¹³

Poslední metodou výcviku je metoda napodobovací. Tato „metoda nemá žádný základní význam. Může se jí však použít jako pomocného způsobu při výcviku psa, při dráždění, při učení štěkání na rozkaz, při překonávání překážek. Určitý význam má také při výchově štěňat.“¹⁴

5.2. Jednotlivé specializace pachových prací

„Disciplíny speciálního použití služebních psů jsou založeny na vysoké citlivosti čichového ústrojí psa. Pes je schopen vyhledávat a detekovat specifické okruhy látek, na které má vytvořenou čichovou paměť, případně diferencovat individuální pach jednotlivých osob. Výcvik psa na speciální pachové práce je jeden z nejnáročnějších výcviků z celé výcvikové práce.

¹² KOMOLÝ, Alois. Výcvik služebního psa: Vytiskla tiskárna Naše Vojsko n. p. v Praze, str. 49. 1963. 28-007-63. 11/4.

¹³ tamtéž, str. 50.

¹⁴ tamtéž, str. 50.

Je velmi náročný na vůli a na vztahu psovoda k práci se psem. V žádném případě se neobejde bez základních znalostí fyziologických procesů nervové soustavy a čichového ústrojí psa, tedy jeho citlivého analyzátoru.“¹⁵

- Metoda pachové identifikace – „Podstata metody pachové identifikace spočívá ve srovnání pachové stopy zajištěné na místě činu a pachu ze srovnávací pachové konzervy, odebrané kriminalistickým technikem podezřelé osobě, které lze vzájemně porovnat a konstatovat individuální shodou těchto pachů. Srovnání se provádí za využití speciálně vycvičených psů. Metoda vychází z existence individuálního pachu každé osoby a umožňuje provádět individuální identifikaci podobně jako daktyloskopie. Samotná metoda je založena na diferenciaci individuálního pachu osob, který je pro každou osobu specifický. V praxi se využívá ztotožnění otisků pachových stop z předmětů a podezřelých osob, které zanechaly na místě činu. Využívá se vysoké citlivosti čichové soustavy psa kdy je pes schopen diferencovat i velmi malé množství příslušných pachových molekul. Vycházíme ze skutečnosti, že diferenciaci pachu je jen součástí metody, která se nazývá odorologie.

Kriminalistická odorologie se v obecném pojetí zabývá zkoumáním původu pachu a srovnávacími metodami, kterými je možno na základě vlastností pachu, prostřednictvím pachových stop, provádět individuální identifikaci osob, nebo zjišťovat skupinovou příslušnost živočichů, rostlin a věcí důležitých pro trestní řízení, přičemž metody kriminalistické odorologie náleží jak mezi přírodovědné, tak i technické disciplíny.“¹⁶

- Metoda vyhledávání výbušnin – „Metoda vyhledávání a detekce výbušnin je jedním z prostředků protiteroristických opatření, kde speciálně vycvičení psi a psovodi předcházejí vyhledáváním výbušnin a výbušných nástražných systémům útokům.

¹⁵ Jiří Rulc, Dějiny služební kynologie, Nakladatelství CanisTR, Alexandr Trankovský, Vytiskla tiskárna Polygos, str. 287. ISBN 978-80-904210-3-5.

¹⁶ tamtéž, str. 288.

Výcvik je zaměřen na vyhledávání založených vzorků v osobních automobilech, budovách, skladech, předmětech denní potřeby, zavazadlech apod. Tyto předměty mají velmi dobře utěsněny prostory pro přepravu osob a nákladu, což má za následek, že nedochází k proniknutím pachových molekul ze zdroje pachu do vnějšího prostředí v takovém množství, aby ho pes, vyhledávající a detekující výbušninu mohl spolehlivě označit. Do vnějšího prostředí se dostane ze zdroje jen velmi malé množství pachu. Psi, kteří byli cvičeni označovat vzorky u samého zdroje pachu, s tím mají potíže. Z tohoto důvodu byl výcvik zaměřen na změnu citlivosti. Na to, aby pes označil založený vzorek i na konci pachového kužele, pokud se nemůže dostat blíže ke zdroji pachu. Efektivita se v tomto případě nedá měřit, a to vzhledem ke specializované problematice, která má právě nahradit lidský potenciál při ochraně zdraví a života obyvatel a zasahujících příslušníků v boji proti terorismu.¹⁷

- Metoda detekce akceleračtů – „Metoda detekce akceleračtů pomocí služebních psů je novou metodou kriminalistické techniky, která slouží ke zjišťování hořlavých látek – urychlovačů hoření (tzv. akceleračtů) zneužitých žhářů při zakládání požárů. Pomocí této metody lze detekovat i velmi malá rezidua těchto látek v ohrožení zbytcích i na kontaminovaných oděvech žhářů.

Myšlenka využití psů vychází ze zkušeností, že žhář se většinou uchýlí k hořlavé kapalině, neboť v tomto případě dochází k rychlému šíření požáru a tím ke znesnadnění včasného hasebního zásahu. Požár tak způsobí větší škody a dochází k zakrytí a zničení stop. Při použití pevných látek, jako např. papíru, je často požár objeven a uhašen dříve, než se stačí rozšířit, v některých případech může dojít také k samovolnému uhasnutí. Úkolem psa tedy není nalézt kriminalistické ohnisko požáru, ani suplovat práci vyšetřovatelů. Jeho úkolem je pouze označit místa, kde se nacházeli zbytky hořlavých kapalin, aby je bylo možné zajistit pro další zkoumání.

¹⁷ Jiří Rulc, Dějiny služební kynologie, Nakladatelství CanisTR, Alexandr Trankovský, Vytiskla tiskárna Polygos, str. 301. ISBN 978-80-904210-3-5.

Skutečnost, že pes neoznačil místo požáru, kde byly hořlaviny použity, neznamená to ještě jeho selhání. Znamená to pouze, že zbytky hořlavých kapalin se již na požářišti nevyskytují.¹⁸

- Metoda vyhledávání lidských ostatků – „Výcvik psa na vyhledávání lidských ostatků se provádí systémem postupných fází. Tento způsob zajistí, že jak psovod, tak pes zvládnou dobře danou část výcviku dříve, než postoupí k nácviku obtížnější fáze. Další fáze pak na tyto základy navazují, až pes dokáže spolehlivě prohledávat rozlehlá území a správně identifikovat místo zdroje pachu, a to pak nacvičeným způsobem označit. Každá fáze výcviku vyžaduje mnoho opakování, aby byl vybudován solidní základ. Aby bylo dosaženo co nejlepších výsledků, je třeba praktický nácvik co nejvíce přizpůsobit skutečným podmínkám.“¹⁹ V praxi se pro výcvik používá i mrtvá lidská tkáň.
- Metoda vyhledávání OPL – Tato metoda na vyhledávání a detekci OPL je jednou z nejrozšířenějších metod. Tato metoda se používá jak u Policie České republiky, tak i u Celní správy České republiky. U Celní správy se rozlišují dvě varianty výcviku služebních psů. První z nich je metoda vyhledávání OPL na lidech, tzv. pasivní metoda. Je to metoda výcviku psa, tak aby vyhledával tyto látky na lidech a přitom neohrožil žádným způsobem kontrolující osobu. Druhá metoda je tzv. aktivní. Tato metoda se používá na vyhledávání OPL v osobních věcech, vozidel, objektech apod. Výcvik je založen na vysoké citlivosti čichového ústrojí služebního psa. Pes se cvičí na určitou věc (hračku), kterou má rád a tu vyhledává. Hračku si pes spojí s určitým pachem látky, kterou se učí pes hledat. U OPL je velice specifický okruh látek a pes si musí všechny tyto látky zapamatovat a uložit do své paměti.

¹⁸ Jiří Rulc, Dějiny služební kynologie, Nakladatelství CanisTR, Alexandr Trankovský, Vytiskla tiskárna Polygos, str. 304. ISBN 978-80-904210-3-5.

¹⁹ tamtéž, str. 306.

- Metoda vyhledávání tabáku a tabákových výrobků – Celní správa České republiky využívá takto vycvičených psů právě pro boj s nelegálním dovozem a hlavně výrobou a přechovávání tohoto zboží. Způsob výcviku služebních psů se zpravidla neliší od standardního výcviku pachových speciálních prací. Základem je látka (tabák nebo tabákové výrobky), kterou psovod zakládá v různých množstvích do osobních automobilů, zavazadel, skladů apod. Principem je hra, kterou hraje psovod se svým psem. Pes hledá svoji „hračku“, která je napachovaná jako látka, kterou se pes učí hledat. Pes si po nějaké době uloží pach hledané věci do své pachové paměťové banky a později již vyhledává automaticky.
- Metoda vyhledávání zbraní a střeliva – „Metoda vyhledávání zbraní je založena na vysoké citlivosti čichového ústrojí psa, který je schopen vyhledat a detekovat spálený střelných prach a zbytkové množství nespáleného střelného prachu, olej a podobně. V kategorii zbraní se pokračuje ve zkoumání, zda může pes hledat zbraň podle jiného pachu než zbytkového množství střelného prachu nebo prachu spáleného.“²⁰
- Metoda vyhledávání bankovek – Základem této metody je zabránit v rámci dovozu, vývozu a průvozu většího objemu cenin. Specializovaní služební psi jsou schopni vyhledat a označit různé typy bankovek nebo cenných papírů. Takto specializovaní služební psi odhalují bankovky na základě specifického pachu barvy, která se používá při tisku.

²⁰ Jiří Rulc, Dějiny služební kynologie, Nakladatelství CanisTR, Alexandr Trankovský, Vytiskla tiskárna Polygos, str. 307. ISBN 978-80-904210-3-5.

6. SLUŽEBNÍ PSI VE STÁTNÍ SPRÁVĚ

Podmínky pro přijetí psovoda do služebního poměru nejsou jednoduché. Psovod musí splňovat důležité předpoklady pro výkon této činnosti. Mezi nejdůležitějšími předpoklady patří fyzická zdatnost, zdravotní stav, patřičné vědomosti v problematice, odolnost proti stresovým situacím a v neposlední řadě vřelý vztah ke zvířatům. Obecné požadavky pro přijetí jsou uvedeny v zákoně č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, kde je uvedeno „Do služebního poměru může být přijat státní občan České republiky (dále jen "občan"), který:

- a) o přijetí písemně požádá
- b) je starší 18 let
- c) je bezúhonný
- d) splňuje stupeň vzdělání stanovený pro služební místo, na které má být ustanoven
- e) je zdravotně, osobnostně a fyzicky způsobilý k výkonu služby
- f) je plně způsobilý k právním úkonům
- g) je oprávněn seznamovat se s utajovanými informacemi podle zvláštního právního předpisu, má-li být ustanoven na služební místo, pro které se tato způsobilost vyžaduje
- h) není členem politické strany nebo politického hnutí, a jde-li o služební poměr příslušníka zpravodajské služby, ani odborové organizace
- i) nevykonává živnostenskou nebo jinou výdělečnou činnost a není členem řídicích nebo kontrolních orgánů právnických osob, které vykonávají podnikatelskou činnost.“²¹.

Jednotlivé podmínky si každý útvar státní správy upravuje vlastními interními předpisy. Konkrétně u Celní správy je zdravotní, osobní a fyzická způsobilost příslušníka zakotvena ve služebním předpisu SP 42/2009, kde jsou uvedeny i jednotlivé kategorie a skupiny do kterých jsou příslušníci Celní správy zařazováni. Psovodi Celní správy jsou zařazováni do druhé kategorie fyzické způsobilosti, což jsou „služební místa, na nichž je výkon služby spojen s potřebou všestranné vycvičenosti celníků k provádění služebních zákroků; jedná se zejména o služební místa v agendách mobilního dohledu na celním úřadě

²¹ Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů.

(dále jen „CÚ“), v agendách pátrání na Generálním ředitelství cel (dále jen „GŘC“) a na CÚ, a služební místa metodiků a instruktorů služební přípravy včetně instruktorů v kumulované funkci“²²

Psovod je svým výkonem velice těsně vázán na svého služebního psa a spolu pak tvoří nerozlučnou dvojici. Po skončení denní služby nemůže psovod svého služebního psa jen tak odložit, ale naopak se musí o svého svěřence postarat, což obnáší venčení, krmení a ošetřování. Psovod nesmí vnímat svého služebního psa jen jako pracovní nástroj, ale musí s ním umět i pracovat. Velmi důležitou činností psovoda je výcvik psa. Svou trpělivostí a důsledností ve výcviku vede psovod služebního psa k lepší výsledkům, které následně uplatní v praxi.

Ve většině případů se setkáváme, že služební psi pochází z chovných stanic jednotlivých institucí státní správy. Výhody vlastního zdroje služebních psů je bezesporu nákladovost a především věrohodný původ, což v případech kdy je služební pes vykupován ze soukromého chovu je mnohdy nevěrohodný. Pro výcvik a službu je psovod vybaven kompletní výstrojí, pracovním oděvem a denními krmnými dávkami.

Velký význam by měl být kladen na to, jak se státní správa reprezentuje na veřejnosti. Osvětou a případnými ukázkami by se mělo přispívat k lepšímu vnímání státní správy na veřejnosti. Cílové skupiny osob, u kterých by se měla přednostně provádět osvěta, jsou děti mateřských a základních škol. Předem domluvené návštěvy by měly zahrnovat ukázky výcviku jednotlivých psovodů, které většinu školáků zaujme a dále by měly pokračovat tematické a preventivní přednášky spojené s konkrétními příklady.

²² Služební předpis 42/2009, Služební příprava, kategorie služebních míst a zjišťování fyzické způsobilosti k výkonu služby, Čl. 6 odst. 1 pís. b.

6.1. Využití služební kynologie Policie České republiky

„Policie České republiky je jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor zřízený zákonem České národní rady ze dne 21. června 1991. Slouží veřejnosti. Jejím úkolem je chránit bezpečnost osob a majetku, chránit veřejný pořádek a předcházet trestné činnosti. Plní rovněž úkoly podle trestního řádu a další úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti svěřené jí zákony, předpisy Evropských společenství a mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu České republiky.

Policie České republiky je podřízena ministerstvu vnitra. Tvoří ji policejní prezidium, útvary s celostátní působností, krajská ředitelství policie a útvary zřízené v rámci krajských ředitelství. Zákon zřizuje 14 krajských ředitelství policie. Jejich územní obvody se shodují s územními obvody 14 krajů České republiky. Úkoly Policie České republiky plní 47 000 policistů a 11 000 zaměstnanců policie.²³

6.1.1. Kategorie psů u Policie České republiky

Služební psi se u Policie dělí do dvou základních kategorií, a to na psy všestranné a na psy specialisty. Psi všestranní jsou určeni k přímému výkonu služby a to buď v oblasti hlídkové, nebo pátrací.

Psi všestranní hlídkové jsou určeni na obranné práce, na zkoumání nejrůznějších objektů a minimalizace výtržnosti. Dalším úkolem psa v této kategorii je i pachová práce. Psi všestranní pátrací jsou specialisté na pachové práce, kam na příklad spadá sledování stop a hledání věcí. Takto cvičení pes musí například umět ochránit svého psovoda, musí dovést zpacifikovat pachatele nebo v objektu označit místo, kde je ukrytá osoba.

²³ Policie České republiky [online]. [cit. 15.1.2013]. Dostupné na World Wide Web <http://www.policie.cz/clanek/o-nas-policie-ceske-republiky-policie-ceske-republiky.aspx>

Psi specialisté jsou využíváni dle potřeb a požadavků PČR. Psi se specializací vyhledávání drog jsou využíváni při kontrole osob, zavazadel, dopravních prostředků a rovněž při domovních prohlídkách. Psovodi spolupracují s pracovníky protidrogové centrály a podílejí se na odhalování závažné, především organizované trestné činnosti, vyhledávání OPL vyhledávání výbušnin a nástražných výbušných systémů vyhledávání zbraní, střeliva a munice, vyhledávání mrtvol, lidských pozůstatků využití psů na metodu pachové identifikace.

Náplní práce psů se specializací na vyhledávání výbušnin a nástražných výbušných systému (dále jen „NVS“) je kontrola objektů, na podnět anonymních oznámení o uložení takovýchto předmětů - „bomb“. Každé oznámení podobného charakteru musí policisté prověřit, objekt a okolí místa zajistit a provést důkladnou kontrolu objektu za pomoci pyrotechnika a cvičeného psa specialisty. Psovod psa specialisty na vyhledávání NVS musí absolvovat pyrotechnický kurz. Pes pracuje na volno, bez vodítka, obojku. Nesmí štěkat, protože některé NVS jsou spustitelné na akustický podnět. Pes se nesmí předmětu dotknout. Nález NVS nebo předmětu, který NVS ukrývá pes a označuje zalehnutím.

Psi specialisté na vyhledávání zbraní a munice jsou využíváni obdobně jako psi na vyhledávání drog. Tedy k prověrkám osob, dopravních prostředků, objektů, skladů a dalších prostor. Jsou využíváni i při domovních prohlídkách. Nález označují stejným způsobem jako psi cvičení na vyhledání drog.

Psů specialistů na vyhledávání mrtvol a lidských pozůstatků je u Policie ČR nejméně. Pes je schopen označit místo, kde se nalézá mrtvola nebo lidské pozůstatky i několik let po uložení. Pes je schopen označit místo, kdy jsou lidské pozůstatky zakopány i několik metrů pod zemí. Psi vyhledávají plyn, který vzniká při rozkladu tělních tkání. Tento plyn vzlíná směrem nahoru a prostupuje zeminou. Plyn - pach je pes schopen zachytit díky svému čichu, a tak přesně označit místo, kde se tělo nachází. Pes je schopen označit i vražedné nástroje či předměty, ve kterých byla mrtvola převážena či uložena (například zavazadlový prostor motorového vozidla). V těchto případech lze psa s úspěchem použít jen v kratším časovém úseku po spáchání činu. Psi s touto specializací se využívají při objasňování závažné kriminality.

6.1.2. Služebního psa je policista oprávněn použít zejména

- a) aby zajistil bezpečnost jiné osoby nebo svou vlastní před protiprávním útokem, pokud útok bezprostředně hrozí, trvá, nebo podle všech známek bude pokračovat,
- b) aby zabránil výtržnosti, rvačce nebo jinému hrubému protiprávnímu jednání, kterým je porušován veřejný pořádek,
- c) aby zabránil násilnému vstupu nepovolaných osob do chráněných nebo střežených objektů, nebo místa, kam je vstup zakázán,
- d) k pronásledování prchající osoby, jež se dopustila protiprávního jednání, či osoby, která je, nebo má být eskortována,
- e) aby donutil ukrývající se osobu, jež se dopustila protiprávního jednání, nebo která má být eskortována, opustit úkryt.

U Policie České republiky jsou využívána nejčastěji tato plemena: německý ovčák, belgický ovčák, labradorský retrívr. Dále je zařazeno i několik jedinců těchto plemen: velký knírač, rotvajler, dobrman, střední knírač, nulteriér, pitbulteriér, americký stafordšírský teriér, gordonsetr a výmarský ohař. Můžeme se setkat i s kříženci, a to nejčastěji tzv. bojových plemen, například rotvajlera, bulteriéra a amerického stafordšírského teriéra (slangově nazýván rotobul). Využívání jsou jedinci „s“ i „bez“ průkazu původu. Psi s průkazem původu jsou upřednostňováni.

6.2. Využití služební kynologie u Hasičského záchranného sboru

„Základním posláním Hasičského záchranného sboru ČR je chránit životy, zdraví obyvatel a majetek před požáry a poskytovat účinnou pomoc při mimořádných událostech, ať již se jedná o živelní pohromy, průmyslové havárie či teroristické útoky. Hasičský záchranný sbor ČR je základní složkou integrovaného záchranného systému (IZS), který zabezpečuje koordinovaný postup při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací. Hasičský záchranný sbor ČR při plnění svých úkolů spolupracuje s ostatními složkami IZS i se správními úřady a jinými státními orgány, orgány samosprávy, právníckými a fyzickými osobami, neziskovými organizacemi a sdruženími občanů.

Hasičský záchranný sbor ČR v současnosti hraje stěžejní roli i v přípravách státu na mimořádné události. Od roku 2001, kdy došlo ke sloučení Hasičského záchranného sboru ČR (dále jen „HZS ČR“) s Hlavním úřadem civilní ochrany, má HZS ČR ve své působnosti i ochrany obyvatelstva - podobně, jako tomu je i v některých dalších evropských státech. Hasičský záchranný sbor ČR tvoří generální ředitelství HZS ČR, které je organizační součástí Ministerstva vnitra, 14 hasičských záchranných sborů krajů, Střední odborná škola požární ochrany a Vyšší odborná škola požární ochrany ve Frýdku-Místku a Záchranný útvar HZS ČR v Hlučíně. Součástí Generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR jsou také vzdělávací, technická a účelová zařízení: Odborná učiliště požární ochrany (ve Frýdku-Místku, Brně, Chomutově a Borovanech), Institut ochrany obyvatelstva Lázně Bohdaneč, Technický ústav požární ochrany Praha, Opravárenský závod Olomouc a Základna logistiky Olomouc.“²⁴

Hasičský záchranný sbor zasahuje i při mimořádných událostech, při kterých je třeba zachraňovat a nalézat osoby, které jsou zavaleni v sutinách zřícených budov apod. K těmto záchranným akcím se využívá psovod se služebním psem, který prošel záchrannářským výcvikem na záchranu a vyhledávání osob, ale také pod vodní hladinou, ve volném terénu,

²⁴ Hasičský záchranný systém [online].[cit. 2.3.2013]. Dostupné na World Wide Web <http://www.hzscr.cz/clanek/zakladni-poslani-hasickeho-zachranneho-sboru-cr-224110.aspx>

v lavinách apod. a to díky dokonalému čichovému ústrojí záchranářského psa. Záchranářská kynologie se v dnešní době prioritně využívá v rámci integrovaného záchranného systému.

Kategorie psů u Hasičského záchranného sboru:

- 1) S - sutinové vyhledávání
- 2) P – plošné vyhledávání
- 3) A – vyhledávání akceleraantů hoření
- 4) C – vyhledávání kadaverů
- 5) L – vyhledávání osob v lavinách
- 6) O – ostraha objektů

6.3. Využití služební kynologie u Celní správy České republiky

“Česká Celní správa, stejně jako Celní správy ostatních států, má dva základní úkoly, kterými jsou ochrana a regulace domácího trhu formou výběru cla z dováženého zboží a dohled nad tím, aby toto zboží neohrožovalo životy nebo zdraví lidí, zvířat či rostlin. Vývoj ekonomické situace, včetně zahájení příprav na členství v EU, naléhavě vyžadoval, aby celní správa při plnění svých úkolů co nejvíce usnadňovala legální mezinárodní obchod.”²⁵ Mezi kompetence Celní správy patří: kontrola zaměstnávání cizinců, trestní řízení, dělená správa, celní řízení a správa cel, správa spotřebních a energetických daní, kontrola v oblasti silniční dopravy, kontrola omezení plateb v hotovosti, kontrola ohlašovací povinnosti osob při dovozu a vývozu finančních prostředků a cenných věcí, ochrana předmětů historické a kulturní hodnoty, ochrana práv duševního vlastnictví, ochrana přírody, kontrola v oblasti silniční dopravy, ochrana předmětů historické a kulturní hodnoty, kontrola přepravy omamných a psychotropních látek.

S psovody Celní správy České republiky se můžeme potkat například při silničních kontrolách, na mezinárodním letišti Václava Havla, v přístavech i na vlakových nádražích.

²⁵ Celní správa [online].[cit. 28.2.2013]. Dostupné na World Wide Web <http://www.celnisprava.cz/cz/o-nas/Stranky/o-ceske-CS.aspx>

Na letišti je možné psůvody se svými psi potkat denně jak v letištní hale, tak i přímo na palubě letadla, kde provádí kontroly. Psůvod se psem provádí kontrolu i v třídně zavazadel.

Na vlakových nádražích se celníci se psy soustředí na kontrolu mezinárodních vlaků, kde kontrolují totožnost osob a zda není převáženo zboží podléhající celnímu dohledu. Mezi nejčastěji kontrolované mezinárodní vlaky patří vlakové soupravy z Ruska.

Kategorie a použití psů Celní správy České republiky

Psi celní správy jsou v současné době děleny do pěti skupin a to:

- 1) Psi V
- 2) Psi V+T
- 3) Psi CITES
- 4) Psi OPL - aktivní
- 5) Psi OPL - pasivní

První skupinu tvoří psi všestranní (proto označení V). Jsou to psi ochránáři. Tito psi se využívají pro obranu osob a ochranu majetku. Mají obranářské minimum a celník takového psa využívá jako donucovací prostředek. Použití psů ochránářů upravuje § 44 zákona č. 17/2012 Sb., o Celní správě České republiky. Psů ochránářů je z celkového počtu psů nejméně. Všestranní psi se používají hlavně tam, kde je možné předpokládat agresivitu osob. Proto psi všestranní musí ovládat zadržení osoby, obranu psůvoda, pátrání a vyhledávání v různém prostředí.

Druhou skupinou jsou psi všestranní s použitím pro vyhledávání tabákových výrobků a cigaret. Vycvičení psa na odhalování tabáku a tabákových výrobků je poměrně snadné, proto je tento pes cvičen i na ochranu a má tedy dvojí využití.

Třetí skupinu tvoří psi na odhalování CITES a produktů ze zvířat. Tito psi mají práci zejména na letišti Václava Havla, kde jsou schopni detekovat vybrané exempláře CITES. CITES = „Úmluva o mezinárodním obchodu s ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (CITES) byla sjednána v roce 1973 ve Washingtonu. Jejím cílem je ochrana ohrožených druhů živočichů a rostlin před hrozbou vyhubení v přírodě z důvodu nadměrného využívání pro komerční účely. Úmluva reguluje zejména obchod s exempláři ohrožených druhů získaných z volné přírody, kontroluje však i obchod s živočichy odchovanými v zajetí nebo člověkem vypěstovanými rostlinami druhů, které jsou v přírodě ohroženy.“²⁶

Do čtvrté a páté skupiny řadíme psy na vyhledávání OPL. V této skupině psy rozdělujeme na psy s aktivním a pasivním značením. Někteří služební psi s aktivní metodou vyhledávání OPL mají výcvik i na vyhledávání zbraní a střeliva.

Psi Celní správy České republiky jsou přezkušováni podle zkušebního řádu Celní správy jednou ročně. Pro každou kategorii služebních psů je zkušební řád jiný.

Tyto zkušební řády jsou vydávány za účelem sjednocení vycvičenosti služebních psů. Výcvikové středisko, kde je prováděn výcvik psů a služebních psů Celní správy se nachází v severních Čechách v obci Heřmanice u Liberce.

6.4. Využití služební kynologie Vězeňské služby České republiky

„Posláním Vězeňské služby ČR je zajišťovat výkon vazby, výkon trestu odnětí svobody a bezpečnost a pořádek v soudních budovách. Vězeňská služba spravuje a střeží věznice a detenční ústavy. Dále střeží, předvádí a eskortuje vězněné osoby. K dalším úkolům patří výzkum v oboru penologie, jehož výsledky aplikuje v praxi. Vězni jsou rozmístěni ve 36 věznicích, kde se o ně stará více než jedenáct tisíc zaměstnanců. Každá věznice má svého

²⁶ Ministerstvo životního prostředí [online].[cit. 15.2.2013]. Dostupné na World Wide Web http://www.mzp.cz/cz/cites_obchod_ohrozenymi_druhy

ředitele, centrálně správu zajišťuje generální ředitelství, které spadá pod ministerstvo spravedlnosti. V ČR jsou čtyři typy věznic: s dohledem, s dozorem, s ostrahou a se zvýšenou ostrahou. Ve věznicích s dohledem vykonávají tresty lidé odsouzení za nejméně závažné trestné činy. Ve věznicích s ostrahou a se zvýšenou ostrahou jsou pachatelé nejzávažnějších trestných činů. V jedné věznici mohou být zřízena oddělení různých typů, pokud tím není ohrožen účel trestu. Vězeňská služba jako součást trestní justice respektuje právní řád České republiky, Listinu základních práv a svobod a Doporučení Rady Evropy.²⁷

Vězeňská služba pro svoji činnost využívá mimo jiné i služební psy, kterými dbají na dodržování pořádku ve věznicích. Pro takovou činnost jsou používáni služební psy, kteří jsou všestranní a obranní. Služební psi Vězeňské služby kategorie obranné se převážně využívají k udržování pořádku ve věznicích, při eskortách vězňů a při střežení vězňů. I služební psi kategorie všestranní jsou cvičeni stejně jako obranní, ale navíc jsou cvičeni v pachových pracích pro sledování a stopování pachových stop.

V současnosti se vězeňská služba věnuje problému vyhledávání drog u vězňů. Vzhledem k tomu, že vězeňská služba cvičí služební psy na vyhledávání omamných a psychotropních látek s aktivním značením drog, využívá pro kontrolu těchto látek na lidech jiných ozbrojených složek jako je například Celní správa, která služební psy s pasivním značením na omamné a psychotropní látky cvičí. Velkým nebezpečím ve věznicích jsou poštovní balíky, které vězni dostávají. Služební psi tyto balíky kontrolují na přítomnost drog.

6.5. Využití služební kynologie Armády České republiky

„Armáda České republiky je hlavní složkou ozbrojených sil České republiky, které dále tvoří Vojenská kancelář prezidenta republiky a Hradní stráž. Vrchním velitelem ozbrojených sil České republiky je prezident republiky. Hlavním posláním ozbrojených sil České republiky je a vždy bude co nejefektivnější a nejlepší zabezpečení obrany území České republiky s využitím zásad kolektivní obrany dle článku 5 Washingtonské úmluvy. Armáda

²⁷ Vězeňská služba České republiky [online].[cit. 28.2.2013] Dostupné na World Wide Web <http://www.vscr.cz/generalni-reditelstvi-19/o-nas/zakladni-informace-4/cile-a-poslani-vs-cr-6124>

České republiky je zapojena do integrované vojenské struktury NATO, do systému obranného, operačního a civilního nouzového plánování, do procedurálních a organizačních aspektů jaderných konzultací a do společných cvičení a operací.²⁸

Armáda České republiky má hlavní výcvikové kynologické středisko Grabštějn, kde se cvičí služební psy pro ostatní vojenské zařízení mající služební psy. Armáda ČR využívá služební psy na záchranářské práce, ostrahu objektů, vyhledávání drog a ke speciálním činnostem jako je ochrana osob. Z kompetenčních činností vyplývá, že Armáda ČR převážně využívá služební psy hlídkové a strážné. Neméně důležití jsou i služební psi vyhledávající omamné a psychotropní látky, výbušniny, zbraně a střelivo a v neposlední řadě v rámci IZS i k záchranářským pracím.

Armáda ČR vlastní spoustu objektů jako jsou například sklady, vojenské základy, muniční sklady, které služební psi střeží. I přestože jsou tyto objekty dobře elektronicky zabezpečené, tak psovod se služebním psem dokážou odhalit hrozící útok dříve než elektronické zabezpečení. Vojenští služební psi jsou nasazováni i pro průzkum terénu, kam se jiná technika nedostane nebo na prohledávání různých prostorů. Takové využití služebního psa je převážně v zahraničních vojenských misích.

Zákonná norma upravující použití služebního psa V Armádě ČR je § 42 zákona č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

²⁸ Armáda České republiky [online]. [cit. 2.2.2013]. Dostupné na World Wide Web <http://www.acr.army.cz/scripts/detail.php?id=5090>

7. VYUŽITÍ SLUŽEBNÍ KYNOLOGIE PŘI ODHALOVÁNÍ NELEGÁLNÍHO DOVOZU A VÝVOZU

Tato kapitola se věnuje konkrétním aspektům výkonu služební kynologie při odhalování nelegálního dovozu, vývozu a průvozu zboží přes Českou republiku. Oblast kontroly dovozu, vývozu a průvozu zboží řeší kompetenčně především Celní správa České republiky. Právní úpravu řeší §48 zákona č. 13/1993 Sb. Celní zákon. „Kdo má, nebo je pravděpodobné, že má zboží, které podléhá celnímu dohledu, může být podroben celní kontrole.“²⁹ Operativním článkem přímého výkonu kontrolních činností Celní správy ČR jsou především skupiny mobilního dohledu jejich součástí je právě kynologie. Hlavním úkolem mobilního dohledu je provádět přímo v terénu prostřednictvím motorizovaných i pochůzkových hlídek kontroly nad zbožím podléhající celnímu dohledu, kontroly přeprav vybraných výrobků (minerální oleje, lihoviny, pivo, víno a tabákové výrobky) a také plní úkoly v oblasti odhalování zboží porušující některá práva duševního vlastnictví. Kontrolní činnost je prováděna na celém území České republiky, a to nejen v silniční, ale i v železniční, letecké a vodní dopravě.

Hlídky mobilního dohledu rovněž sledují na pozemních komunikacích vozidla za účelem kontrol jejich nákladových prostor, kabin a dokumentů vztahujících se k přepravovanému zboží, včetně dokladů svědčících o dodržování celních a daňových předpisů, o určené trase či lhůtě prováděné přepravy. Dále v oblasti silniční dopravy vykonávají další důležité kompetence, mezi které patří kontrolní vážení a měření jízdních souprav, kontrola dálničních kupónů, kontrola plnění podmínek pro přepravu nebezpečných nákladů a odborný dozor nad prací osádek vozidel v mezinárodní silniční nákladní dopravě. Na stanovených úsecích dálnic a rychlostních komunikací vykonávají také kontroly plnění povinnosti úhrady poplatku za užívání těchto komunikací (výkonové zpoplatnění).

²⁹ Zákon č. 13/1993 Sb., Celní zákon. [online].[cit. 2013-03-18]. Dostupné na WWW: <http://www.podnikatel.cz/zakony/zakon-c-13-1993-sb-celni-zakon/hlava-pata-dil-druhy-vykon-celniho-dohledu-a-celni-kontroly/>

Pozornost věnují hlídky i kontrole přepravy zboží dvojího použití v rámci Evropského Společenství. Mezi jejich další činnosti pak patří například kontrola dodržování podmínek stanovených celním režimem, do kterého bylo zboží propuštěno, kontrola značení spotřebitelského balení lihu kontrolní páskou, kontrola nakládání s odpady, různé asistenční služby pro územní finanční orgány a v neposlední řadě také v případě mimořádných událostí (např. při povodních) plní specifické úkoly v rámci IZS České republiky.

„V rámci celního dohledu může být prováděna osobní prohlídka v případech důvodného podezření, že osoba ukrývá u sebe zboží, které podléhá clu, daním a poplatkům vybíraných při dovozu nebo jehož vývoz nebo dovoz je zakázán nebo omezen. Osobní prohlídka může být provedena teprve tehdy, jestliže výzva celníků, aby podezřelá osoba vydala ukrývané zboží, je bezvýsledná. Osobní prohlídka může být na žádost kontrolované osoby provedena pouze za přítomnosti nezúčastněné osoby. Způsob provádění osobní prohlídky a přítomnost nezúčastněné osoby upraví ministerstvo vyhláškou.“³⁰

Psovod se služebním psem je při kontrole součástí hlídky mobilního dohledu, přitom je samostatným článkem konkrétní kontroly. Psovod vytváří svému služebnímu psu takové podmínky pro práci, aby mohl pes bez větších problémů prohledávat kontrolovaný prostor. Společně musí tvořit nerozlučný tým, který se vzájemně doplňuje.

7.1. Kontroly v silniční dopravě

Při kontrole v silniční dopravě služebním psem je potřeba si uvědomit základní otázku a to jakým směrem by se kontrola měla ubírat. Psovod nejenom že musí dodržovat zákonné normy týkající se kontroly, ale měl by si řádně rozmyslet postup, jakým povede kontrolu. Služební pes je pouze nástroj, který hledá zdroj pachu na který je cvičen. Psovod svým jednáním vede svého psa k efektivní kontrole. Pokud bude nesouhra psovoda se psem, nikdy společně nedosáhnou kvalitní kontroly. Při taktice kontroly je třeba, aby psovod znal dobře

³⁰ Zákon č. 13/1993 Sb., Celní zákon. [online].[cit. 2013-03-18]. Dostupné na WWW: <http://www.podnikatel.cz/zakony/zakon-c-13-1993-sb-celni-zakon/hlava-pata-dil-druhy-vykon-celniho-dohledu-a-celni-kontroly/>

reakce svého psa, aby mohl včas zareagovat. Pes pracuje většinou samostatně bez vodítka. Psovod pouze koordinuje směr a průběh kontroly. V Celní správě se pro silniční kontrolu používají převážně služební psi cvičeni na vyhledávání tabáku a tabákových výrobků, OPL, CITES, zbraní a střeliva. Nejčastější komodita, která podléhá kontrole v silniční dopravě a na kterou jsou nasazovány služební psi, je tabák a tabákové výrobky. V tomto případě se jedná o nelegální dovoz převážně tabákových výrobků. Nelegální výroba a distribuce tabáku a tabákových výrobků vždy byla, je a vždycky bude u padělatelů a pašeráků nejvíce rozšířená, proto mají služební psi v Celní správě důležitou úlohu. Při přepravě této komodity se využívají všechny typy dopravních prostředků, jakož jsou například osobní automobily, dodávky, nákladní automobily a za velkou tepnu nelegálního dovozu se dá považovat i železniční doprava.

Většina této komodity se dováží z východní Evropy převážně z Ukrajiny, Ruska, Moldávie, Lotyšska, ale také Polska, Řecka, Itálie a Francie. Velké ložiska nelegální výroby tabákových výrobků jsou i na území České republiky. Takové malé továrny se nalézají v zapadlých usedlostech v menších městech či vesnicích, kde dnem i nocí převážně občané asijských národností vyrábějí na starých vyřazených strojích mnohdy i zdařilé padělky tabákových výrobků.

Postup při kontrole dopravního prostředku psovodem se služebním psem spočívá v tom, že psovod si pečlivě prohlídne kontrolovaný prostor, umožní psu volný pohyb. Například v přepravním prostoru odstraní všechny překážky, které by psu znemožňovaly postup při kontrole. Před začátkem prohlídky psovod aktivizuje psa tím, že muláže jeho hračku a poté ji imaginárně schová do kontrolovaného prostoru. Psovod následně pošle služebního psa buď na vodítku, nebo na volno do kontrovaného prostoru a pozorně pozoruje reakce psa.

Pes, jak je vycvičen, systematicky postupuje v prostoru a prohledává jej. Pokud neuspěje, tak postupuje v prohlídce další části například kabiny nebo podvozku. Možností, kde lze ukrýt nelegálně převážené zboží v dopravním prostředku je spousta. Například na osobním automobilu se nachází velké množství míst, kam se dá nelegální zboží ukrýt, ať už jsou to běžné schránky a prostory, které slouží k jinému účelu až po ručně zhotovené prostory

a tajné schránky, které jsou vytvořeny přímo na vozidle. Takové dopravní prostředky jsou určeny pouze a výhradně pro nelegální přepravu různého druhu zboží. Pokud je kontrola dopravního prostředku se služebním psem negativní, psovod i přesto odmění psa za jeho práci a kontrolu ukončí. Důvod, proč psovod odměňuje psa i když nic nenašel je z důvodu motivace psa pro další kontrolu. Je potřeba si uvědomit, že pes považuje kontrolu pouze za hru, za kterou je odměněn pamlskem či svojí oblíbenou hračkou. Při pozitivní kontrole, kdy je objeven pašovaný materiál je pes odměněn stejně. Navíc je odměněn i psovod tím, že ví, že jeho pes pracuje správně a může se na něj při práci spolehnout.

Pro efektivní kontrolu je velice důležitý výcvik. V současné době nejsou u Celní správy příliš vhodné podmínky pro výcvik služebních psů. Konkrétně se jedná o to, že možnosti pro výcvik jsou nedostačující. Při výcviku vyhledávání v dopravním prostředku se v drtivé většině používají stále stejná, většinou vyřazená vozidla, která jsou značně propachována látkami na které se služební psi cvičí. Výcvik psa je tedy neefektivní a zkreslený. Psovodovi v praxi nakonec nezbyvá nic jiného nežli to, že zakládá hledanou látku, kterou má přidělenou jako výcvikovou pomůcku, přímo v reálu do dopravního prostředku a zároveň s kontrolou provede i výcvik psa. Vypadá to tak, že psovod se svým psem provede kontrolu dopravního prostředku a po ukončení si nechá od jiného kolegy založit hledanou látku, tak aby o ní nevěděl ani psovod. Ten se poté snaží se služebním psem nalézt. Při pozitivním či negativním zjištění opět psovod psa odmění.

Řešením jak odstranit tento problém by byla častější obměna výcvikových prostředků, v tomto případě dopravních prostředků, tak aby nebyl dopravní prostředek použit na výcvik psa častokrát po sobě. Možností je několik. Spolupráce s dalšími subjekty veřejné správy např. Obecní policie nebo Policie České republiky. Na záchytných parkovištích, kde je spousta vyřazených dopravních prostředků, které by se daly využít k případnému výcviku. Celní správa v současné době spolupracuje s Českými drahami, které umožňují ve svých depech provádět cvičení na vyřazených vagónech. Takové kontroly jsou velice cenné pro provádění kontrol v mezinárodní vlakové přepravě. Pes se učí vyhledávat jak v konkrétních prostorách pro cestující, tak i na vnějším prostoru vlaků. V poslední době jsou velice časté nálezy nelegální dovozu cigaret z Ruska nebo Ukrajiny. Proto je potřeba se na kontrolování vlaků důsledně připravovat.

7.2. Kontroly na mezinárodních letištích

Nejčastěji, kde se můžeme se služebními psi Celní správy setkat je na mezinárodních letištích. V květnu roku 2004 vstoupila Česká republika do Evropské Unie a tím skončily pravidelné celní kontroly na státních hranicích s ostatními členskými státy Evropské Unie, ale zachovaly se právě mezinárodních letištích. Letiště jsou velkou vstupní branou, kde každý den přilétají a odlétají tisíce lidí, kteří mohou být potencionální pašeráci nelegálního nebo nadlimitního zboží.

Psovodi Celní správy se zaměřují na kontrolu dovozu chráněných živočichů, rostlin, nerostů uvedených v přílohách Úmluvy o mezinárodním obchodu ohroženými druhy volně žijících živočichů a rostlin (CITES) je možný pouze při splnění podmínek stanovených v této Úmluvě a na základě příslušného povolení. Součástí těchto kontrol jsou kontroly dovezených produktů živočišného původu. Ve většině případů se takovéto dovozy týkají různých druhů tepelně zpracovaného nebo syrového masa a mastných výrobků, sýrů a dalších mléčných výrobků. Všechny tyto produkty se z hygienických důvodů nesmějí dovážet, proto se při zjištění dovozu toto zboží vyhazuje do speciálních boxů a následně likviduje v kafilériích. Hygienická pravidla o dovozu a vývozu tohoto zboží je uvedeno v nařízení Evropského parlamentu a Rady.

Další velkým problémem, na který se psovodi Celní správy při dovozu zaměřují, je tabák a tabákové výrobky. Je potřeba si uvědomit, že na takové zboží se vztahují dovozní limity. Pokud se tyto limity překročí, je nutné doplatit spotřební daň nebo se nadlimitní zboží zabaví. Množstevní omezení zboží dováženého cestujícími do ČR v letecké dopravě od cla, spotřebních daní a daní z přidané hodnoty se osvobodí 200 cigaret, 100 doutníků do 3 gramů, 50 doutníků nebo 250 g tabáku ke kouření. Psovod chodí se psem na předem vytipované lety, kde je velké podezření, že by mohl objevit tabák a tabákové výrobky.

Nejčastější kontrolované lety jsou lety směřující z Ruska, Polska, Bulharska, ale také z Německa a Francie. Kontroly se provádějí z velké části v prostoru třídírny zavazadel na letišti.

Psovod si vyčkává, až pracovníci letiště vyloží zavazadla z letadla a připraví je na zavazadlový pás, který odveze zavazadla cestujícím. Psovod může zavazadlový pás ovládat, proto se pes na kontrolu může plně soustředit a nepůsobí na něho žádné rušivé vlivy. Psovod si může být jistý, že pes pracuje správně. Po ukončení kontroly psovod pustí zavazadlový pás se zavazadly cestujícím, kteří již čekají v příletové hale letiště. Složitější kontrola zavazadel pro psa i psovoda je kontrola přímo v příletové hale mezi cestujícími. Provádění kontroly mezi cestujícími se standardně cvičí. Problém vzniká ze strany cestujících, kteří nejsou ochotni spolupracovat při kontrole nebo jsou neukáznění.

V praxi, když psovod přistupuje ke kontrole mezi cestujícími, jsou cestující značně neukáznění tím, že si buď chtějí psa pohladit, nebo se ho naopak bojí a ustupují před ním. Pes po té znervózní a prováděná kontrola již není tak efektivní. Psovod musí psa odvést stranou a znovu aktivizovat ke kontrole.

Aktivizace psa znamená uvedení psa do stavu, kdy je vybuzen a připraven pro vykonání činnosti.

Další ze sledovaných komodit při dovozu, vývozu a průvozu jsou návykové látky a léky. Vývoz návykových látek, přípravků, prekurzorů a pomocných látek je možný jen s vývozním povolením ministerstva zdravotnictví. Seznam látek je uveden v přílohách k zákonu č. 167/1998 Sb. o návykových látkách. Dovoz návykových látek, přípravků a prekurzorů je možný jen s dovozním povolením Ministerstva zdravotnictví a vývozním povolením ze státu původu zásilky, pokud je tam pro vývoz vyžadováno. Transit neboli průvoz je možný jen s vývozním povolením Ministerstva zdravotnictví a vývozním povolením ze státu původu zásilky, pokud je tam pro vývoz takové povolení vyžadováno. Zásilka nesmí být během dopravy vyložena z dopravního prostředku.

Kontrolu OPL provádějí u Celní správy služební psi, kteří jsou cvičeni s tak zvaným pasivním a aktivním značením.

S pasivním značením jsou cvičeni psi, kteří jsou určeni na kontrolu OPL na cestujících. Takto cvičení psi jsou při výcviku vedeni tak aby odhalili hledanou látku a při kontrole nepřišli do přímého kontaktu s kontrolovanou osobou. Služební psi Celní správy

s pasivním značením značí způsobem, že při označení cestujícího nesoucí drogu se snaží znemožnit další chůzi cestujícího.

V praxi pes s pasivní metodou značení si před cestujícího předsedá a posunky ukazuje psovodovi, v jaké části cestujícího detekoval pach hledané látky. Psovod proto musí bedlivě sledovat reakci psa, aby mohl včas zakročit. Takové kontroly se provádí přímo při výstupu cestujících z letadla. Cestující jsou většinou takovou to kontrolou zaskočeni a spolupracují. Další kontrola může probíhat v příletové hale, když čekají na zavazadla. Psovod má spoustu času na to, aby mohl provést kontrolu. Pes kontrolu provádí bez vodítka a psovod v povzdálí sleduje práci a reakci psa. Je důležité pozorovat i to jak reagují cestující. Zda před psem neustupují a tím se snaží vyhnout kontrole.

Další možností jakým jsou psi Celní správy cvičeni na vyhledávání omamných a psychotropních látek je tak zvaná metoda aktivní. Tato metoda se většinou používá na zavazadlech nebo v ostatních případech kde se nejedná o kontrolu cestujících. Pes při pozitivní kontrole značí, štěkáním, škrábáním, kousáním anebo hrabáním. V našem případě se jedná o způsoby značení, při kterých může docházet při kontrolách k poničení zavazadel apod., tedy většinou se pes při pozitivní reakci učí u místa, ze kterého se pach hledané látky nejvíce rozvíjí značit štěkáním.

Pašování OPL je nejen v letecké přepravě velice rozšířená, a proto činnost služebních psů na odhalování těchto látek v Celní správě je velmi důležitá.

7.3. Kontroly poštovních zásilek

Kontrola obsahu poštovních zásilek, na jejichž obsah se vztahuje listovní tajemství, lze provést pouze tehdy, je-li důvodné podezření, že tyto zásilky obsahují nejen písemná sdělení, ale i zboží podléhající clu, daním a poplatkům vybíraným při dovozu nebo jehož vývoz nebo dovoz je zakázán nebo omezen. Skutečnost, že byla provedena kontrola obsahu zásilky, je povinen celní úřad na obalu zásilky potvrdit úředně stanoveným způsobem.

Přeprava zboží nelegální povahy je poštou potažmo leteckou poštou velice rozšířená. Riziko odhalení a následná sankce je pro odesílatele a příjemce je velice nízké. Dopadení těchto subjektů je v mnoha případech neúspěšné. Z toho důvodu jsou nasazovány služební psi pro vyhledávání omamných a psychotropních látek, aby zabránili předání těchto zásilek konečnému příjemci.

Do České republiky se z ostatních zemí jako jsou například třetí země, anebo země Evropské Unie poštovní zásilky dovážejí letecky. Už při příletu na letiště je nezbytné provést kontrolu zásilek. Kontrolu letecké pošty provádějí služební psi, kteří jsou cvičeni na aktivní značení. Pracovníci letištní pošty vykládají poštu na dopravníkový pás, u kterého stojí celník a psovod. Společně si vybírají zásilky podle určitých indicií. Indiciemi bývá adresa odesílatele, velikost a váha zásilky apod. Vytipované zásilky celníci vybírají. Po ukončení vykládání poštovních zásilek, což bývá až několik přepravních kontejnerů, si psovod všechny vybrané zásilky rozloží a se služebním psem provede kontrolu. Pokud služební pes upozorní na poštovní zásilku, psovod nebo kontrolou pověřený celník prohlédne zásilku. Pokud v ní objeví nelegální zboží, postoupí jí k dalšímu řízení. Podle statistik jsou záchyty omamných a psychotropních látek v Celní správě nejvíce objeveny právě v leteckých zásilkách služebními psy.

Poštovní zásilky, které směřují do České republiky ze zemí, které nejsou členskými státy Evropské Unie, jsou odbavovány na mezinárodní vylívací poště v Praze 5, v Plzeňské ulici. Celní kontrola je zde prováděna u všech zásilek prostřednictvím rentgenu. Zásilky, které jsou vyhodnoceny jako rizikové, jsou podrobeny také kontrole obsahu. Při kontrole obsahu je samozřejmě přítomen i služební pes. Pokud služební pes zásilku označí, celník požádá pracovníka České pošty o otevření této zásilky. Celník poté provede za přítomnosti pracovníka České pošty celní kontrolu.

Po skončení kontroly pracovník pošty zásilku opětovně zabalí a celník zásilku označí způsobem, ze kterého je úřední provedení prohlídky zřejmé. V případě, že celníci shledají nesrovnalosti, vyzvou příjemce zásilky prostřednictvím České pošty k doložení potřebných dokladů.

7.4. Domovní kontroly

Služební psi Celní správy jsou také nasazovány při domovních prohlídkách na základě možných úkonů v rámci trestního řízení k odhalení a zajištění zboží podléhající celní kontrole. V takových to kontrolách Celní správa velice úzce spolupracuje s Policií České republiky z důvodu větších kompetencí než má Celní správa. Prováděné kontroly jsou velkým zásahem do soukromí kontrolovaných občanů, proto se musí vždy postupovat v dle zákona. V těchto případech nesmí být porušeno právo a svoboda občana, které je ukotveno v čl. 12 odst. 2 Listiny základních práv a svobod a právně upravena je v § 82–85b trestního řádu.

Tyto kontroly opět provádí psovod samostatně. Nejprve si sám zkontroluje kontrolovaný prostor, aby nedošlo například k poranění služebního psa. V mnohých případech se takové kontroly provádějí u osob, které jsou podezřelé s trestné činnosti, a bývá pravděpodobné, že se při domovní prohlídce najdou zbraně, po zemi bude ležet rozbité sklo např., pokud se do objektu vstupuje násilným způsobem apod. Z těchto všech důvodů psovod musí před kontrolou psem prohledat prostor a připravit psu podmínky, aby mohl bez rušivých vlivů provést svou práci bezchybně. Psovod opět postupuje tak, že nejprve aktivizuje psa a posléze provede kontrolu. Většinou nechává psa pracovat bez vodítka, pouze sleduje reakce na kontrolované předměty. Pokud nastane situace, kdy pes nebude moci provést kontrolu, psovod mu musí pomoci. Taková situace může nastat například při potřeby kontroly ve výšce. Psovod pomůže pouze tím, že ho vyzdvihne.

8. PRAKTICKÁ ČÁST

V této kapitole se budu věnovat praktickému využití kynologie v Celní správě. Pokusím se poukázat na jednotlivé vady při výcviku, které se následně odrážejí při činnosti služebních psů v praxi a mají vliv na celkový průběh služby. Popíšu nedostatky a pokusím se navrhnout opatření, které by mohly vést ke zlepšení činnosti služební kynologie. Na konci této kapitoly představím konkrétní případy popisující záchyty nelegálního zboží v silniční přepravě, železniční přepravě, letecké dopravě a při domovní prohlídce, které odhalili služební psi Celní správy. Jedná se o skutečné případy, při kterých jsou nasazovány služební psi společně s hlídkami mobilního dohledu Celní správy, Policie České republiky, případně dalších složek státní správy.

Celní správa má široké kompetenční možnosti. Jak jsem již uvedl, základem činnosti Celní správy je zboží podléhající celním režimům, vybírání daní a celní dohled nad zbožím, které podléhá celní kontrole. Jednou ze základních kompetencí je kontrola zboží uniklé celnímu dohledu. Hlídky mobilního dohledu každý den vyráží do terénu, aby mohly vykonávat dozor. Při výkonu této činnosti je služební pes důležitá pomůcka každé hlídky, ale není podmínkou, aby byl psovod se služebním psem vždy součástí hlídky. Již v tomto případě narážím na první problém. Při výkonu kontrolních činností na mezinárodních letištích se v převážné většině této činnosti účastní pouze psovod se služebním psem. Dle mého názoru je to špatné řešení. Z taktického hlediska pokud bude psovod kontrolovat osobu sám, bez podpory jiného kolegy, nebude mít možnost provést kontrolu dostatečně efektivně dle předpisů. Psovod se nebude maximálně soustředit na kontrolující osobu, hlídat reakci osoby při kontrolování dokladů či jeho zavazadel, a nebude důkladně pozorovat reakci psa. V těchto případech by měli být ve službě vždy psovod se služebním psem a ještě kolega, který by mohl vykonávat kontrolní činnost a psovod se služebním psem by mohl kolegu kontrolovat a jistit okolí. Mezinárodní letiště Václava Havla je na prováděné kontroly velmi specifické. V těchto prostorách se pohybuje spousta lidí a to často služebního psa provádějící kontrolu vyvádí z míry. Služební psi jsou sice na takové situace cvičeni, ale dle mého názoru je počet výcvikových hodin prováděných se služebními psi velice málo, tím pádem je potřeba klást větší důraz na výcvik psů, zintenzivnit ho a zpřísnit závěrečné zkoušky.

Chtěl bych poukázat na důležitost činnosti služebních psů Celní správy a vyhodnotit jejich činnost v průběhu pěti let, ve kterých se záchyty Celní správy. Data v tabulkách číslo 1 až 3 jsou vytvořeny ze statistik Generálního ředitelství cel a vypovídají o provedených záchytech při provádění kontrol jak v silniční dopravě, tak i na mezinárodních letištích. V tabulkách se objevují jednotlivé zadržené komodity od roku 2007 až do roku 2012. Jedná se o konkrétní záchyty v oblasti omamných a psychotropních látek, tabáku a tabákových výrobků, záchyty zbraní a v poslední řadě i záchyty z oblasti CITES a rostlinných a živočišných produktů.

V tabulce č. 1 je uvedeno počet záchytů OPL. Z tabulky je na první pohled patrné, že distribuce drog má pozvolný vzestup obzvláště pak amfetamin, metamfetamin, hašiš a v neposlední řadě i velmi rozšířená droga u mladých lidí marihuana.

Tabulka č. 1: Přehled záchytů kynologie Celní správy omamných a psychotropních látek

	rok 2008	rok 2009	rok 2010	rok 2011	rok 2012
Marihuana	59 265,88 g	4 342,64 g	23 069,08 g	23 905,65 g	10 818,42 g
Hašiš	547,8 g	872 g	396,6 g	399,7 g	2 422,6 g
kokain		1 501,6 g	599,4 g		44,5 g
extáze	14 038 ks	48 ks	101,5 ks	1,8 g	8 ks
Heroin	15 516,8 g	11 009,6 g	13,1 g	21 g	104,2 g
Pervitin	61,09 g	334,65 g	661,01 g	205,28 g	171,49 g
metamfetam., amfetamin	9,8 g	315,3 g	35,5 g	1 001 g	4 377,7 g
modafen, sudafen apod.		7 572 ks			
LSD	23 ks	41 ks	4 ks	100 ks	
halucinogenní houby	13,9 g	3,2 g	82 ks	3,2 g	
Efedrin			7841 g		410 g
Léky			6 574 ks	26 078 ks	8 831 ks

Zdroj: Statistiky záchytů OPL kynologie Generálního ředitelství cel

Přestože užívání tvrdých drog u mladých lidí se pozvolna zastavuje, tak experimentální a rekreační užívání konopných drog a extáze narůstá. Je tedy proti tomu rozmachu patřičně bojovat. Ve velkém se také rozšířilo pěstování marihuany ve specializovaných pěstírnách. V těchto pěstírnách se používá nejmodernější technika, proto aby takzvaní „zahradníci“ dosáhli v co nejkratší době maximální úrody. Převážně se jedná o vietnamské spoluobčany, kteří si pronajmou zemědělskou usedlost, kde v jejích prostorách za pomoci střídavého umělého světla, zavlažování a ventilace, marihuanu pěstují. Takové pěstírny jsou velice

nenápadné, že ani sousedé mnohdy nic netuší. V těchto případech je třeba zvýšená bdělost ostatních občanů, kteří upozorní na podivné chování.

Tabulka č. 2 uvádí přehled záchytů v oblasti tabáku a tabákových výrobků.

Tabulka č. 2: Přehled záchytů kynologie Celní správy tabáku a tabákových výrobků

	rok 2008	rok 2009	rok 2010	rok 2011	rok 2012
Tabák	14 300 kg	813,2 kg	110 805 kg	5 878 982 kg	399 554 kg
Cigarety	10 352 844 ks	1 640 720 ks	6 138 088 ks	1 855 888 ks	1 644 000 ks

Zdroj: Statistiky záchytů tabáku a tabákových výrobků kynologie Generální ředitelství cel

Z této tabulky je patrné, že nelegální obchod s tabákem a tabákovými výrobky je stále velkým lákadlem pro pašeráky. Pro některé je to jedním výdělkem, a proto se takového způsobu života nezdají. V praxi se při odhalování těchto komodit setkáváme s velkým množstvím osob nebo organizovaných skupin. Ovšem najdou se i případy, kdy narážíme na stejné osoby. Kouření cigaret je velice rozšířené a v dnešní době, kdy cena cigaret se zvyšuje, je pro běžného kuřáka výrazně levnější obstarat si nelegálně dovezené cigarety, na kterých není zaplácena spotřební daň. V mnoha případech se také jedná o nelegální výrobek vyráběný z nekvalitních surovin, což pro koncového spotřebitele znamená, jednak nižší cenu což koneční spotřebitelé vyhledávají, ale na druhé straně je takový výrobek velice nebezpečný ze zdravotního hlediska. Z praxe vím, že se k padělání tabákových výrobků používá méně kvalitní tabák na vypalování skleníků, který je osvobozen od spotřební daně.

Tabulka č. 3 znázorňuje přehled úspěšných záchytů v oblasti CITES v jednotlivých letech.

Tabulka č. 3: Přehled záchytů kynologie Celní správy CITES

	CITES	lastury	sošky z trofejí	kožešiny	sušené maso	syrové maso	ryby	sýry
rok 2008	6 ks	8 ks	16 ks	14 ks	28 500 kg	43 500 kg	67 850 kg	20 500 kg
rok 2009	5 ks	38 ks		17 ks	34 750 kg	48 750 kg	35 500 kg	6 750 kg
rok 2010	7 ks	4 ks		2 ks	71 221 kg	106 832 kg	59 252 kg	81 250 kg
rok 2011	93 ks	20 ks	10 ks	9 ks	16 050 kg	131 013 kg	26 800 kg	45 580 kg
rok 2012	1 ks	42 ks			9 000 kg	59 600 kg	2 000 kg	12 600 kg

Zdroj: Statistiky záchytů CITES kynologie Generální ředitelství cel

Nelegální mezinárodní dovoz a vývoz ohrožených druhů volně žijících živočichů, rostlin a jejich trofejí je velkou příčinou ubývání ohrožených druhů živočichů a rostlin.

Celní správa se kontrolami v oblasti CITES snaží omezovat tento fenomén ubývání ohrožených druhů zvířat i rostlin. Pašování ohrožených druhů zvířat je velmi výnosné. Při záchytech jsme se setkali s mnohdy až drastickým chováním k pašovaným zvířatům. Zvířata jsou přepravována v takových podmínkách, že často samotnou přepravu nepřežijí. Jsou přepravována v plastových lahvích a různých tajných schránkách.

Celní správa pro odhalování nelegálního dovozu a vývozu používá všechny dostupné prostředky, kterými jsou samozřejmě i služební psi. Pro výcvik psů je Celní správa vybavena mezinárodním výcvikovým střediskem, kde zkušené instruktory učí psovody jak maximálně využít potenciál služebního psa. Ovšem je potřeba zdokonalit různé výcvikové metody. Jak sem již uvedl, problém při výcviku psa je u používání starých pomůcek.

Dalším problémem jsou vzorky určené pro výcvik služebních psů. Vzorky drog, tabákových výrobků a CITES produktů jsou ve většině případů staré, vyčpělé a nemají požadovaný efekt pro výcvik. Konkrétně u CITES produktů je velice obtížné obstarání výcvikových pomůcek. Psovod, který má přiděleného služebního psa s touto kategorií a cvičí ho, tak ve většině případů si takové pomůcky obstarává sám. U drog a tabákových výrobků je to složitější. V těchto případech se na pro výcvik využívá zboží, které bylo Celní správou zabavováno. Ovšem u drog pro testování jsou oslovovány i jiné ozbrojené složky například Policie České republiky. Pro efektivní činnost služebních psů je třeba, aby psovodi měli dostatek kvalitních pomůcek pro výcvik, které se budou v pravidelných intervalech obměňovat. S tímto problémem je úzce spjat i výcvik služebních psů vyhledávající omamné psychotropní látky na lidech. K tomu to výcviku je potřeba spousta figurantů nesoucích určitou drogu, kterou služební psi hledají. V praxi si psovod tyto osoby obstarává sám z řad jiných kolegů, rodiny a přátel. Počet figurantů je značně omezen, proto je potřeba hledat další osoby, které by měly o tuto činnost zájem. Celní správa by mohla oslovovat například školy a jednotlivé studenty, kteří by si vyzkoušeli činnost pašeráků drog a zároveň by se seznámili s činností Celní správy. Figuranti se skrytou drogou ať již na těle nebo schovanou v oblečení se vmísí mezi cestující, kteří vystupují například z letadla, a psovod systematickou kontrolou se figuranta snaží odhalit. V drtivé většině je figurant odhalen.

Pro tuto činnost je nezbytně nutné aby psovod bral svou práci jako poslání a věnoval se svému služebnímu psu i nad rámec pracovní doby. Pokud všechny tyto podmínky budou splněny, bude počet odhalení nelegálního dovozu a vývozu stoupat, což povede k omezení nelegálního obchodu na našem vnitřním trhu.

8.1. Záchyty v praxi

8.1.1. Záchyty v oblasti silničních kompetencí

V únoru roku 2010 probíhala kontrolní akce ve spolupráci s mobilní skupinou Celní správy, která byla zaměřena na pátrání po zboží uniklé celnímu dohledu, konkrétně na vozidlech. Kontrola probíhala v areálu firmy v Praze 10. Služební pes na jednom z kontrolovaných vozidel pozitivně reagoval na zadní část nákladního vozidla. Po otevření majitelem vozidla byly objeveny v ložném prostoru krabice obsahující cigarety zn. Marlboro bez označení platnou tabákovou nálepkou. Vozidlo celkem obsahovalo 1.950.000 ks cigaret.

V září roku 2011 na dálniční komunikaci D8 ve směru na Teplice se konala kontrolní akce Celní správy. V podvečer hlídka mobilního dohledu v rámci výkonu služby pátrání po zboží uniklé celnímu dohledu zastavila osobní vozidlo, které řídil příslušník vietnamské národnosti. Služební pes cvičený na omamné a psychotropní látky, provedl kontrolu vozidla, ve kterém označil zavazadlový prostor vozidla. Při bližším ohledání prostoru služební pes označil černý igelitový pytel, který obsahoval větší množství sazenic. U řidiče vzniklo důvodné podezření spáchání trestného činu držení a přechovávání omamných a psychotropních látek. Po provedení narkotestu bylo zjištěno, že se jedná o takzvané „řízky“ marihuany. Celkové množství převážené drogy bylo 2524g. Hlídka kontaktovala pracovníky Centrální Protidrogové Jednotky.

V roce 2012 v rámci dopravní akce v součinnosti s Policií ČR, byl použit služební pes ke kontrole ruského autobusu. Vozidlo bylo podrobena vnitřní i vnější kontrole, kromě teplých dílů vozu (motor, kola, výfuk). Prověřeny také byly zavazadla cestujících. Pes značil prostor schodiště, stěnu pod palubní deskou, u předních dveří autobusu. Následnou důkladnou

kontrolou prostoru bylo zjištěno, že ve stěně pod kobercem je zamaskovaná uzamykatelná schránka, obsahující cca 150 kartonů cigaret označenými ruskými kolky.

8.1.2. Záchyty v železniční přepravě

V rámci kontroly odboru dohledu Celního ředitelství Praha v roce 2010, byl použit služební pes ke kontrole vlaku „SILESIA“ (UKRAJINA – PRAHA), se zaměřením na dodržování zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních. Kontrola byla prováděna na Hlavním nádraží a na vlakovém seřadišti Vršovice. Při kontrole vagónu, vypraveného z Polska, služební pes pozitivně reagoval na zavřené dveře u kupé. Po otevření dveří byly v odkládacím prostoru nad sedačkami nalezeny čtyři zavazadla plná cigaret s ukrajinskými kolky (43.600 ks cigaret).

V roce 2011 byla provedena se součinností s Mobilní skupinou Celního ředitelství Praha kontrola se služebním psem kontrola mezinárodního vlaku jedoucí z Německa. Při kontrole na nádraží Holešovice v Praze byl odhalen služebním psem vagon, ve kterém bylo cítit na chodbě aroma OPL marihuany. Při kontrole tohoto kupé služební pes reagoval na zavazadlo, ke kterému se přihlásil jeden z cestujících. Vnitřní prohlídkou bylo zjištěno, že zavazadlo obsahuje neznámou látku reagující narkotestem jako marihuana. Celkem bylo zajištěno 156 g drogy.

8.1.3. Záchyty na mezinárodních letištích a letecké pošty

V roce 2010 byla prováděna kontrola se služebním psem cvičeným na vyhledávání omamných a psychotropních látek vytipovaných poštovních zásilek na pracovišti pošta letiště Ruzyně – Praha. Během kontroly poštovních pytlů obsahující listovní zásilky a poštovní balíky přepravovaných na trase Barcelona – Praha - Bratislava, služební pes pozitivně reagoval hrabáním na poštovní pytel a po vyjmutí zásilek označil jen jednu poštovní zásilku. Vnitřní kontrolou bylo zjištěno, že poštovní zásilka obsahuje neznámou látku rostlinného původu reagující narkotestem jako hašiš. Celkové množství drogy bylo 103,8g.

V roce 2011 byla provedena se služebním psem kontrola zásilek na pracovišti pošta Ruzyně – letiště. Při kontrole listovních zásilek služební pes pozitivně reagoval škrábáním a kousáním u poštovního vaku a později u balíku, který byl přepravován na trase Amsterdam – Praha. Poté byla provedena kontrola poštovní zásilky, při které bylo zjištěno, že poštovní zásilka obsahuje neznámou látku, reagující narkotestem jako hašiš. Celkové množství drogy 54,2 g. Cílový příjemce pocházel ze Slovenska.

V roce 2012 byla se služebním psem provedena kontrola vytipovaných poštovních zásilek na pracovišti pošta letiště Praha Ruzyně. Během kontroly poštovních pytlů obsahující listovní zásilky a poštovní balíky přepravovaných na trase Praha – Dublin. Služební pes pozitivně reagoval hrabáním na poštovní pytel. Vnitřní kontrolou bylo zjištěno, že poštovní zásilka obsahuje neznámou látku rostlinného původu reagující narkotestem jako marihuana. Celkové množství 745,7 g.

8.1.4. Záchyty při domovních prohlídkách

V roce 2010 byla organizována kontrola v součinnosti s Policií České republiky a Celní správy. Jednalo se o kontrolu osobního automobilu se zaměřením na přítomnost omamných a psychotropních látek. Během vnější i vnitřní kontroly osobního automobilu služební pes reagoval pozitivně na sportovní batoh, umístěný mezi sedačkami na straně spolujezdce. Následnou fyzickou kontrolou byly v tomto zavazadle nalezeny dva sáčky s bílou krystalickou látkou reagující narkotestem kokain o celkové hmotnosti 108,7 g.

V roce 2012, v rámci kontrolní akce Celní správy protidrogové jednotky Generálního ředitelství cel zaměřené na nelegální výrobu a držení omamných a psychotropních látek a jedů. Předmětem kontroly byly bytové jednotky v Praze, které obývali občané vietnamské národnosti. Během kontroly bytu služební pes pozitivně reagoval ve většině pokojů bytu. Následnou kontrolou bylo celkem nalezeno 2759,7 g drogy, která byla ztotožněna narkotestem jako marihuana.

9. ZÁVĚR

V této práci jsem se věnoval problematice možnosti využití kynologie ve státní správě při odhalování nelegálního dovozu a vývozu. Problém nelegálního vývozu a dovozu je v dnešní době opravdu rozšířený jak z důvodu otevření hranic na základě Schengenské smlouvy, která stanovila podmínky pro volný pohyb osob a zboží v rámci Evropské Unie, tak i z vyspělosti cestovního ruchu.

Prvním cílem této práce bylo zjištění, při kterých činnostech lze služebního psa využít. Bylo zjištěno, že práci služebních psů lze sledovat při kontrolách v silniční dopravě, při kontrolách na mezinárodním letišti, při kontrolách poštovních zásilek a při domovních prohlídkách.

Dalším cílem, který byl vytýčen, bylo představení aktuálního stavu záchytů služební kynologie v Celní správě. Byly popsány konkrétní problémy při výcviku, které se odrážejí v praxi a následného popsání jejich napravení, které mohou vést k zefektivnění činnosti při konkrétních kontrolách.

Během práce jsem zjistil, že na letišti Václava Havla, není služební pes specializovaný na vyhledávání bankovek. Tento nedostatek shledávám jako závažný, protože na letišti může často docházet a dle statistik dochází k přepravování velkých obnosů finančních prostředků i cenných papírů.

Další problém, který jsem objevil je absence jiného pracovníka při kontrole psovoda na mezinárodním letišti. Součástí kontrolní hlídky by měli být vždy pracovníci Celní správy, aby si mohli při kontrole rozdělit své role při kontrole.

Tato bakalářská práce by mohla být zajímavá pro veřejnost, která má zájem o práci služebních psů při kontrolách. Veřejnost nemá moc možností jak se o této práci více dozvědět, protože není mnoho knih s touto problematikou. Dále by tato práce mohla být přínosná i pro vedoucí pracovníky Celní správy České republiky a to z důvodu toho, že by lépe poznali práci svých podřízených a mohli mít další návrhy jak práci služebních psů dále využít.

Resumé

At work, I addressed the issue of the possibility of using canine in government in detecting illegal imports and exports. The first objective of this study was found in which activities can take advantage of a service dog. Another goal that was set, it shows the current state of business canine seizures, the Customs Administration. Were described specific problems in training, which are reflected in practice, and the subsequent description of their removal, which may lead to more effective actions for specific controls. During the work, I found that the airport Vaclav Havel, the dog is specialized in search of banknotes. This thesis could be interesting for the public which is interested in the work of police dogs during inspections. The public does not have much options to get to know more of this work, because there are not many books on this subject. Furthermore, this work could be beneficial for senior officers at the Customs Administration of the Czech Republic because of the fact that they get to know the work of their subordinates and may have other suggestions on how to work with service dogs continue to use it.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

BAKALAR, J. B. , GRINSPOON, L. MARIHUANA – zakázaná medicína. CAD Press, Bratislava 1996. 176 s. ISBN 80-85349-57-4.

ĎURIŠIN, V., GALLOVÁ, Ľ. Policajná kynológia na Slovensku. Kynologický klub Polícia-Slovakia, Bratislava 2009. 244 s. ISBN 978-80-970144-1-4.

HENDRYCH, Dušan. Správní právo: obecná část. 7. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2009, XXXVIII., ISBN 978-80-7400-049-2.

HRUŠOVSKÝ, J. Pes a jeho výcvik, 1. vyd., Praha: Naše Vojsko, 1984. 288 s., ISBN 28-112-84.

KOMOLÝ, Alois. Výcvik služebního psa: Vytiskla tiskárna Naše Vojsko n. p. v Praze, 1963. 28-007-63. 11/4.

MACEK, P., UHLÍŘ, L., Dějiny policie a četnictva I. 1. vyd. Themis, 1997. 180 s. ISBN 8085821524.

MILLER, M. Výcvik všestranného psa, 1. vyd. Praha: Brázda, 2006. 196 s., ISBN 80-209-0349-6.

MORGAN, J. P., ZIMMEROVÁ, L. Marihuana: mýty a fakta. Volvox Globator, 2003, 244 s. ISBN 80-7207-463-6.

RULC J., Dějiny služební kynologie, Nakladatelství CanisTR, Alexandr Trankovský, Vytiskla tiskárna Polygos, ISBN 978-80-904210-3-5.

STRAUS, J., KLOUBEK, M., Kriminalistická odorologie. 1. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2010. 184 s. ISBN 978-80-7380-238-7.

STREATFIELD, Dominic. Kokain: Neautorizovaný životopis. Praha: BB Art, 2003. ISBN 80-7257-957-6.

SUCHÁNEK, J., KONRÁD, Z., MUSIL, J. Kriminalistika, 2. vyd. Praha: C. H. Beck 2001. 608 s. ISBN 80-7179-879-9.

Zákonné normy:

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1774/2002, o hygienických pravidlech pro vedlejší produkty živočišného původu, které nejsou určeny pro lidskou spotřebu, v platném znění.

Služební předpis 42/2009, Služební příprava, kategorie služebních míst a zjišťování fyzické způsobilosti k výkonu služby.

Ústavní zákon č.1/1993 Sb., Ústava České republiky.

Vyhláška Ministerstva Zdravotnictví č. 304/1998 Sb. kterou se stanoví případy, kdy se nevyžaduje vývozní povolení k vývozu pomocných látek, podrobnosti o evidenci návykových látek, přípravků a prekursorů a o dokumentaci návykových látek.

Zákon č. 13/1993 Sb., Celní zákon, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 100/2004 Sb., zákon o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi a dalších opatřeních k ochraně těchto druhů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 141/1961 Sb., Trestní řád, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů.

Internetové zdroje:

Armáda České republiky [online].[cit. 2. 2. 2013]. Dostupné na World Wide Web

<http://www.acr.army.cz/scripts/detail.php?id=5090>

Celní správa [online].[cit. 28. 2. 2013]. Dostupné na World Wide Web

<http://www.celnisprava.cz/cz/o-nas/Stranky/o-ceske-CS.aspx>

Hasičský záchranný systém [online].[cit. 2. 3. 2013]. Dostupné na World Wide Web

<http://www.hzscr.cz/clanek/zakladni-poslani-hasicskeho-zachranneho-sboru-cr-224110.aspx>

Ministerstvo životního prostředí [online].[cit. 15. 2. 2013]. Dostupné na World Wide Web

http://www.mzp.cz/cz/cites_obchod_ohrozenymi_druhy

Ministerstvo vnitra [online].[cit. 14. 1. 2013]. Dostupné na World Wide Web

<http://www.mvcr.cz/clanek/ozbrojeny-bezpecnostni-sbor.aspx>

Policie České republiky [online].[cit. 15. 1. 2013]. Dostupné na World Wide Web

<http://www.policie.cz/clanek/o-nas-policie-ceske-republiky-policie-ceske-republiky.aspx>

Vězeňská služba České republiky [online].[cit. 28. 2. 2013] Dostupné na World Wide Web

<http://www.vscr.cz/generalni-reditelstvi-19/o-nas/zakladni-informace-4/cile-a-poslani-vs-cr-6124>

Wikipedia [online].[cit. 14. 1. 2013]. Dostupné na World Wide Web

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Kynologie>

SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ

Seznam tabulek

TABULKA č. 1: Přehled záchytů kynologie Celní správy omamných a psychotropních látek

TABULKA č. 2: Přehled záchytů kynologie Celní správy tabáku a tabákových výrobků

TABULKA č. 3: Přehled záchytů kynologie Celní správy CITES

SEZNAM PŘÍLOH

PŘÍLOHA A – Výcvikové shromáždění kynologů

PŘÍLOHA B – Průběh výcviku služebního psa. Vyhledávání OPL

PŘÍLOHA C – Prezentace Celní správy na veřejnosti

PŘÍLOHA D – Vyhledávání služebním psem na vozidle

PŘÍLOHA E – Záchyt cigaret ve vlaku z Ruska (153 kartonů cigaret)

PŘÍLOHA F – Záchyt marihuany služebním psem vyhledávající OPL v osobním automobilu

PŘÍLOHA G – Záchyt drog na letišti (kokain)

PŘÍLOHY

PŘÍLOHA A – Výcvikové shromáždění kynologů

PŘÍLOHA B – Průběh výcviku služebního psa. Vyhledávání OPL

PŘÍLOHA C – Prezentace Celní správy na veřejnosti

PŘÍLOHA D – Vyhledávání služebním psem na vozidle

PŘÍLOHA E – Záchyt cigaret ve vlaku z Ruska (153 kartonů cigaret)

PŘÍLOHA F – Záchyt marihuany služebním psem vyhledávající OPL v osobním automobilu

PŘÍLOHA G – Záchyt drog na letišti (kokain)

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Miroslav Drábek

Obor: Veřejná správa

Forma studia: Denní

Název práce: Možnosti využití kynologie ve státní správě při odhalování nelegálního dovozu a vývozu

Rok: 2013

Počet stran textu bez příloh: 42

Celkový počet stran příloh: 7

Počet titulů české literatury a pramenů: 21

Počet titulů zahraniční literatury a pramenů: 0

Počet internetových zdrojů: 8

Vedoucí práce: JUDr. Tomáš Louda, CSc.